

V sredo in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . . .	6 for.	20 kr.
„ pol leta . . .	3 „	30 „
„ četert leta . . .	1 „	70 „
„ mesec . . .	— „	60 „
Po pošti:		
Za celo leto . . .	7 for.	50 kr.
„ pol leta . . .	3 „	80 „
„ četert leta . . .	2 „	— „
„ mesec . . .	— „	70 „

SLOVENEK.

Oznanila.

Za navadno dvestopno versto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

„Živi, živi duh slovenski, bođi živ na veke!“

Nar. pesem.

Št. 46.

V Celovcu v saboto 9. junija 1866.

Tečaj II.

Imejmo poterpljenje!

Nočemo in ne moremo tajiti, da smo Slovenci vsi očitno in serčno pozdravljali novo sedanje ministerstvo. Nam Slovanom sploh in nam Slovincem posebej je Avstrija živa potreba, da nas tuji narodi — nas Slovencev Nemci in Talijani — ne požró. Ministerstvo Belcredijevo je nastopilo tisto pot, ktera pelje Avstrijo do sreče in moči, do veljavnosti in slave. In ravno septemberski manifest je bilo tisto zlato in večnega spomina vredno pismo, ki je pokazalo tisto pot. „Prosta je pot“, je zaklical presvitli cesar narodom svojim, zagotovim vam ustavo ali konstitucijo; da bode pa ustava vsem narodom pravična in po volji, napravite si jo sami po svojih deželnih poslancih. Res prav očetovska pa cesarska beseda!

Že je minulo celih 10 mesecev, kar sedi sedanje ministerstvo pri zelenej mizi, — pa ne kaže se, da visoka cesarska beseda in volja stopi v djansko življenje. Čakamo in čakamo pa ničesar ne dočakamo! Same oblube in besede nam pa nič ne pomagajo.

Kar nas je pri sedanjem ministerstvu najpred osupnilo in ostrašilo, bilo je to, kar se je godilo na najviših mestih naše birokracije. Šmerling in Hein, Haler in Kušević, Mecsery in Bach so imena dosti znana in niso za to, da bi serca naša od veselja se smejala, da jih imamo: „Kakor glava tako celo telo“. Za Sedmigraško in Hervaško bi bilo treba dvorskih kancelarjev krepkega, svobodnega duha; naj bi branila, da madjarska drevesa ne rastejo v nebesa. To se ni zgodilo, — timveč delalo se je vse po volji prenapetih Madjarov. Najhujši Madjari in madjaroni so se postavljali za nadžupane, možje — pravični in ljubi Slovanom in Romanom — dobili so slovo. Kakšne v nebo vpijoče posilnosti so se godile pri volitvah za deželni zbor v Pešti, stoji v zgodovini zapisano z debelimi čerkami. Vse pa je bilo pravo in dobro; — imamo pa tudi v Pešti deželni zbor, ki se ne obnaša tako, kakor bi bilo za državo in vlado pravično in koristno; zatorej se pa tudi zadeve unkraj litavskih dežel ne mikajo naprej in se zavozljujejo od dne do dne skorej bolj in bolj. Tudi gg. Šmerling in Hein se čudno podajata novejši nasprotni sistemi! Kako ljuba sta deželna poglavarja v Gradcu in Ljubljani, znano je vsemu svetu in okušamo sladkosti in pridobitve nove sisteme posebno mi Slovenci.

Kar nas je dalje splašilo in poparilo, bilo je drugič to, da se ni storilo ničesar, naj se popravi volilni red za deželne zборе. Nočemo govoriti o volilnem redu za zbor češki, moravski, gališki, štajerski, kranjski in koroški, — govorimo le samo od deželnih zborov v Dalmaciji in Primorskem. Tukaj je vse tako čudno narejeno, da imajo Talijani, kterih je po teh deželah veliko manj, kakor Slovanov, veliko več deželnih poslancev, kakor Slovani. Ne rekli bi ničesar in radi bi molčali, ko bi ne bilo znano vesoljnemu svetu, kako da Talijani mislijo zastran Avstrije. Nismo še pozabili „nesunovcev“, ki niso volili za državni zbor, — nismo po-

zabili, da so bili deželni zbori razpuščeni, da nekatere volitve niso bile poterjene, da so bila mestna zastopništva odstavljena, da so bile nekatere osebe zaperte, — vsega tega še nismo pozabili, pa tudi tega ne, kako zvesto in stanovitno so stali in delali za državo in prestol naši Slovani. Poprejšno ministerstvo tega ni videlo in vedelo; dozdeva se nam, da žalibog tudi sedanje ministerstvo tega premalo obraja in vse premalo dela za vselej zveste Slovane.

Kaka je zastran narodne ravnopravnosti v šoli in uradu, ne bomo dokazovali. Ni veliko in tudi ni prenapeto, kar tirjamo mi Slovenci; — pa tudi v tej zadevi se nismo za mak premaknili naprej. Kar je minister Komers zaukazal svojim podložnim sodnijam in minister Belcredi svojim političnim uradnijam, čepi še vse po starem — nemškem in talijanskem — kopitu. Kar je Belcredi poslal v Ljubljano, naj se zastran slovenskega jezika po kranjskih šolah popravi po pravici, po postavi in po pameti, prišlo je gotovo iz dobrega serca in bistre glave. Pa stavimo kaj, da bojo nasprotniki naši to reč sukali in medli tako, da šole ne dobijo čisto nič ali pa le malo kaj. Najviša vlada je že večkrat pokazala, da je nam Slove cem dobra in pravična; pa po nižavah vleče tak merzel in oster veter, da posmudi koj hitro vsako novo cvetlico, ki pomoli glavico svojo na polju narodnem.

Kar nam pa slednjič najbolj serce tlači, žalosti in skerbi navdaja, je to, da se ne skličejo deželni zbori. Stari Šmerlingovci — najhujši nasprotniki sedanjega ministerstva — so strašili ljudi najbolj s tem, da je ustavi zaklenkalo, ko je Šmerling — oče februarne ustave — odstopiti moral. In žalibog da je marsikdo se vsedel na njih nastavljenе škerpce. Naj Belcredi skliče deželne zборе, in tako sovražnikom svojim usta zamaši in jezik podveže! Neizrečeno imenitne reči se bojo godile, — na dveh stranéh nam žuga kervava vojska, — naša armada požre vsak den še več kot en milijon goldinarjev, — najpoglavitejše pravice in svobode so po nekterih deželah že vzdignjene, po drugih so v nevarnosti; — zatorej vpijejo vsi, naj se skličejo deželni zbori in visoki vladi pomagajo nositi strašno in težko butaro. Pa vsi glasovi ostanejo glasovi vpijočega v puščavi. —

To vse je, kar nas boli in kar nas straši. Čakajmo in upajmo, saj smo posebno mi Slovani, ki smo vselej zvesto stali okoli preslavnega prestola in rade volje dajali za Avstrijo kri in življenje, posebno mi Slovani smo vajeni, čakati in poterpeti! Žalostni časi so nas spet obsuli, marsiktero sladko upanje je že splavalo po vodi, in morebiti da nas čakajo še britke in hude skušnje; — pa stojmo zvesto za Avstrijo, imejmo poterpljenje! Glejte zlato rudo, kako gerda je, ko se verže v peč; — glejte skalo, kako blatna je, ko peneči valovi butajo v njo; — glejte celo naravo, kako vela in mertva je, preden jo predrami, pretrese in očisti černo hudourje. Zlato pa prisveti se čisto iz vrele peči, — skala se omije in vterdi v burji, — narava se okrepeča in oži-

vi po gromu in blisku. Tudi za nas Slovane sploh in za nas Slovence posebej je prišla spet ura skušnje, burje, groma in bliska. Pa bodimo terdni ko zlato, skala in narava, ostanimo zvesti prestolu in domovini: Imejmo poterpljenje!

Dezele notranje-avstrijske.

Iz Celovca. (Tiskarnica; plan. lovci: oskerbljevanje armade; vojska). Prošnja, da se tukaj dovoli tretja tiskarnica, bila je odbita. Žakaj da neki? Tega ne ve in ne more vganiti nobena živa duša; to je skrivnost le same birokracije. Morebiti da gospod, ki je za njo prosil, nima potrebnih lastnost in sposobnost? Po tem jih pa tudi nima noben gospod lastnik ali predstojnik dozdanjih tiskarnic. Morebiti da je ni treba? Čemu se pa potem „Slov. Glasnik“ in knjige „družbe sv. Mohora“ tiskajo v Ljubljani? Čemu g. knjigar in založnik vse svoje izdelke tiska v Gradcu, na Dunaju, v Ljubljani? Čemu ravno tako delajo vsi trgovci agenti, gostivničarji? Zato, ker je v Celovcu ena tiskana pola za deset goldinarjev drajša kot drugod. Čemu zgodovinsko društvo svojega letnika na svitlo dati ni moglo? Društveni tajnik je v očitni seji sam oznanil, da tiskar letnika dogotoviti ni mogel. Vemo, v katerem germu zajec tiči! Tista — pokričajte se popred! — tista „Čitavnica“ „stoji za gospodom, ki prosi za tiskarnico in Bog prenese, ako „Čitavnica“ dobi tiskarnico, — vse bojo ti ljudje čitavničarji postavili na glavo in vse pojde po koncu. Tako vidi, sodi in naznanja na više oblasti naša birokracija. Ako bi se po pravici prijala naj dokaže svoje ovaje in „berichte“, ne mogla bi dokazati črnega za nohtom. Kdaj se bojo kaj takim ljudem rogovi odbili? Taki ljudje delajo škodo celemu mestu: kajti več kot 6—8000 gld. denarja gre vsako leto iz našega ubogega mesta, ki bi prav lahko tukaj ostalo in mestni denarnici kaj dobro došlo. Taki ljudje škodujejo državi, ker jo pripravijo ob tisuče in tisuče davkov. Taki ljudje škodujejo vladi, ker dražijo ljudstvo in spodkopujejo zaupanje in ljubezen, — posebno ker je gospod prosivec volje bil tiskati zgolj take časnike, ki zagovarjajo sedanje ministerstvo. To je vendar narobe svet, da vlada sama zavezuje jezik in pero ljudem, ki bi jo radi podpirali! — Ravno zdaj je v Celovcu poveljnik „planinskih lovcev“, gosp. podpolkovnik grof Mensdorf, brat našega ministra. Prišel je, da to zadevo spravi na noge, kajti vse nekako spi. Kar slišimo o tej reči, ljudem posebno to merzi, da so se v dotični odbor volili sami visoki rojeni plemenitaši. Naj le tudi samo visoka gospôda daje, tako smo slišali jezike brusiti. Odbor se je torej pomnožil in pokkalo tudi nekaj gospodov iz prostega ljudstva. Pa bode javeljne kaj pomagalo, — reč ta je že pokazena. Tudi se marsikom dozdeva nepotrebno napravljati to kardelo; naj se rajši denar nabira za naše vojake, za ranjence in bolnike. Dozdaj se je nabralo še le okoli 1400 gld.!

Pokazalo bi se nanreč, je li Dunaj ali Frankobrod središče Avstrijske teže, in ali mora sedanja osrečivna politika specifično Avstrijska ali nemška biti. — Tako premissljamu priprosti ljudje po deželi. Prihodnost pa nas bo učila, smo li napčno ugi-bali. Bog daj, da bi ne bilo prepozno!

Iz Halož. R. B. (Občinski davek za šole. Slana. Slednost!) Pred nekoliko dnevi je dobilo županstvo cirkovljanske občine sv. barbarske župe dopis od okrajnega urada na Ptuju, ki zahteva od župana, da v šestih mesecih pobere in stirja od občanov 208 gld *), kateri so predplatno bili iz okrajne peneznice na več let plačani za učilniške potroške. Vse je tako razmerjeno, da pride na vsakega občana 14 % od zemljiščne dače, pa tudi od hišnine, razrednine (Hausklassensteuer), dohodnine, pridobnine. V tem dopisu ni naznanjen den, niti podpisan okrajni glavar ali njegov namestnik.

Navada je bila že pred l. 1848, da je vsako leto račun polagal okrajni urad, kako se je gospodarilo z okrajnimi nalogami, na kaj so se trošili denarji, in tak račun so podpisali občinski županje pa župnik. Je li se to godi dan danesnji, ne vemo. Niste li videli in vedeli nedostataka ali pomanjkljivosti, če ste račun vsako leto na tanko sklenili, in ako ste, zakaj niste iskali povečanja okrajnih nalog vzroke naznanivši? Znano pa je, da okrajna gospodarska nikakor ni imela navade več let na plačilo takih nalog čakati; kako neki je to toliko časa v nemar pustila? Okrajna peneznica na Ptuju je imela po smrti okrajnega glavarja G. preostale gotovine okoli 6000 gld.; kako pa se je potem ravnalo, da so nastale tolike zadrge? Poprej se nikoli ni slišalo kaj takega, in sedaj se nam ni razkril vzrok. Menda mislite, da vam bodemo nosili peneze slepo in brezrazložno? Nikakor; dajte račun od svojega uradovanja, mi hočemo vedeti, kako ravnate z našimi krvavimi žulji. Kako pa je to, da plačujemo 10 % okrajnih in 10 % občinskih nalog, čeravno so od lanskega leta občine prevzele spravljanje učilniška drva, in ceste nadelavati? Vprašamo tudi, kako smete zahtevati od župana, da bi pobirali ta zastanek, vsaj v oni dobi, kedar ste delali ta dolg, niso bili županje dačni pobirači za učilniške po-

*) Vsa župa naj bi plačala 641 gld.

Nemcev	150.200	mož
Madjarov	70.500	"
Italijanov	33.000	"
Romanov	47.500	"
Armencev	845	"
Ciganov	2.950	"
Judov (Židov)	9.850	"

Proti 150.200 Nemcev nahajamo v avstrijski armadi 454.645 vojakov nemške narodnosti, tedaj skorej štirikrat večje število. Kdor le nekoliko avstrijsko armado pozna, priterdil nam bo, da komaj tretjina vseh vojakov nemški jezik razumi, nikar pa ga ne govori. Kaj pomagajo vsi nemški „pefeli“ in vse nemško komandovanje: Madžari, Italijani, Poljaci, Hervatje, Serbi in Čehoslovani nočejo nemški govoriti. Avstrijski mornarji govore sploh le laški, prej postavljeni morajo pogostoma nemška povelja v laški jezik prestavljati, da jih mornarji razumejo. Vseh 14 husarskih polkov obstoji bodisi iz Madjarov ali Slovakov, ki nikakor ne morejo 10 poštenih besed v nemškem jeziku govoriti. Ravno tako obstoje vsi ulanski polki iz Poljakov ali drugih Slovanov. Razun treh oklepniških polkov, za ktere se vojaki na zgornje — in niže — Avstrijskem, na Štajerskem in Moravskem nabirajo, govori se nemški, vsi drugi polki obstoje iz Čehov in Moravanov.

(Konec pride.)

trebe, nego okrajni dačni urad? Kakor ste si dolgove napravili, tako skrbite jih poravnati; onda niste nas vprašali, tudi sedaj nas s tem pustite na miru. Menda mislite, da so županje vaši čekucijaši? Nikdar! Kak pomen ima to, da ni podpisan okrajni poglavar? Brezimenih dopisov ne sprejemljemo, pa tudi nimajo nikake vezavne moči; tedaj tudi ne za terjatev, da bi se pisarju, ki je razmeril odstotke, pet gold. plačalo iz občinske peneznice. Nikar ne mislite vi okrajni gospodje, da vsi županje hodijo glavički!

Neusmiljena in nenasitljiva slana je nam Haložanom, kamor tudi Zavrčane štejejo, 24. vel. travna, namreč dan pred Vrbanovim, tretjino vinskih kavrnikov pozobala. —

Lani je labodsko knezovladništvo na voljo dalo duhovništvu svoja imena slovenski ali kako inaci pisati; pa glej čudagolema, ravnokar beremo v najnovjši okrožnici imena s t s c h, s c h. t z, ktera so v duh. imeniku po slovenskem napisana. — Slednost je to, pa je li tudi pravoslednost?!

Iz Gradca 28. maja. S. („Telegraf“ in štajerski avtonomisti). Zdaj, ko se že vlačijo po političkem obzorju temnosivi oblaki, iz katerih se bodo zdaj zdaj morivne strele vsipale po mnogobrojnih trumah, še celo zdaj nimajo Slovenci zaželenega miru. Treba bi bilo, da bi združeni vsi pravi Avstrijani šli nad ropoželjne sovražnike, ki nam hočejo novih nesreč na glavo nakopati. Zdaj nas še štajerski avtonomisti psujejo in sramotijo po svojem časniku „Telegrafu“. Kdor bere njegov članek, br. 118 od 24. maja pod naslovom „Slovenski domorodci na Štajerskem“, mislil bode, da ima „Telegraf“ nalogo spravljanje vse narodnosti pod pete edino zveličavni nemški kulturi, kar pa „Telegrafu“ nikakor ne bode po sreči izteklo. On je poln praznih fraz, laži, hegemonističnih načel itd. Posebno pa daje naša poslanca, ki si sama upata moško zastopati svoje volilce v deželnem zboru.

Čisla ju tudi ves slovenski narod, „Telegraf“ pa ju zaničljivo imenuje „sogonnannte Patrioten“. Radi bi vedeli, kaj da si neki „Telegraf“ misli pod besedo: „patriot“. Nikakor mu še ne gre v glavo, da bi bil kak slovenski narod na svetu. Gotovo smemo reči, da je beržkone prej tam zdravi um doma, kjer se skrbi za blagostanje in omiko naroda kakor v „Telegrafu“, ki je le kovač fraz, laži, zaničevanja in psovavek. Kljub temu se pa ne sramuje na čelu nositi napis „Mit rechtem Mass nach festem Ziel“. Njegove dopisovalce vodi sama nevošljivost, ostudna jezičnost, natolcevalnost brezumna srd, velikonemška nečimurnost; navdušuje jih ideja velike Nemčije, kateri hočejo našo domovino žrtovati. Zagotavljamo „Telegrafa“, da po svojej glavi ne doseže namena in če je vlada vsem narodnostim res pravična, ne bode dalje dopustila, da bi on še za naprej ljuliko nesloge med narode sejal. Kar delajo domoljubni možje, delajo to v imenu slovenskega naroda in njemu v korist, „Telegrafa“ kratkovidnost se ve da še zdaj tega noče videti, akoravno smo mu že davno to do čistega dokazali. Naj nam tudi „Telegraf“ pové, kedaj in kako so se neki Slovenci njemu pritoževali, da jim domoljubni možje ne delajo po volji. Menda ga še moti ona zaupnica Löschnigu in Feyrerju, o kateri smo že o pravem času zadosti slišali. Dalje se drzne „Telegraf“ trobiti, kako se žali slovenski narod, če ga častihlepni možje spravlja v sovražstvo z nemškimi sosedi, s kterimi so do sedaj mirno skupaj živeli. Jaz pa pristavim: Mirno kakor glob z jastrebom!

„Telegraf“, hoče Slovence varovati hudega, ktero jim proti iz sklepov unkrat objavljanih, ako se v življenje vpeljejo. Le-ti niso „Telegrafu“ nič drugega kakor spački bolestnih sanjarij. Štajerski avtonomisti so že imeli dovolj priložnosti, skazati se Sloven-
cem pravične, — pa gorje nam, ako bi mo-

rali imeti take varbe! Slekli bi nam bili že davno narodnost in navezali nam verige okoli vrata!

Mi svetujemo torej „Telegrafu“, naj se spodobnejši obnaša, da se mu ne bo smejal vsak pameten človek. Mi ne tirjamo od njega nobenega podučevanja. On naj podučuje nemške kmete, ki so tega tako potrebni kakor naši. Naj gleda „T.“ poprej na svoje napake in naj strebi štajerskim avtonomistom luskinе iz oči. Zelo namreč jim že branijo, da ne vidijo prav. Vsak za se!

Dopisovalcu onega „Eingesendet“ v dodatku od 26. maja rečemo samo to, da nam ni pokazal toliko bistrumnosti in šaljivosti, kakor on morda misli. Manj bi se bil spekel, ko bi se ne bil oglasil!

V Ljubljani 5. junija. (Nove volitve za kupčijsko zbornico; občni zbor slov. Matice.) Preiskava, ktera se je vpeljala pred štirimi meseci zaradi volitev za kupčijsko zbornico, sicer še ni končana, vendar se je naznanilo toliko predsedništvu zbornice, da so te volitve za neveljavne spoznane in da naj se razpišejo nove volitve za kupčijsko zbornico. Zdaj vendar ve kupčijska zbornica, pri čem da je, in upamo, da nam bodo prihodnje volitve naklonile ravno tiste možje, kateri so že zdaj imeli záse veliko večino. Preiskava pa neki teče še naprej in pokazalo se bode, ali so se res godile tako hude reči, kakor bi nekterim pač bile po godu. Za zdaj o tej zadevi ne vem več povedati.

Menda ni več tako dalječ do istega časa, ko se ima sklicati po pravilih občen zbor družbenikov slov. Matice. Naj mi bode tedaj dovoljeno, da izrečem tukaj željo, ktero ima veliko tukajšnjih udov, in kateri bodo gotovo tudi pritrtili vnanji udje. Ako ima biti občen zbor v resnici občen, treba je gotovo, da se skliče v takem času in tak dan, da bode mogoče vsakemu društveniku se ga vdeležiti. To pa ni mogoče, ako se skliče zbor na delavniki, ker vsakdo je na tak dan vezan na svoja opravila, od kterih bi se le težko mogel odtrgati. V streglo bi se tedaj gotovo družbenikom slov. Matice, ako bi se sklicalo občni zbor na nedeljo. Nedelja je dan počitka, tu ima vsakdo največ časa prostega. Sama Ljubljana šteje okoli 160 udov; kateri imajo pa od vseh teh prilož, da se vdeležijo občnega zbora, ako bode na delavniki? Le malo malo jih je, kterim bi pripuščala to njihova opravila. Vse drugače je to na nedeljo. Treba je tedaj najprej, da je vsakemu družbeniku mogoče vdeležiti se. Ravno iste razmere nahajamo pa tudi pri vnanjih udih.

Naj tedaj slavni odbor slov. Matice vse to tehtno prevdari in po tem ravna. Več udov ko se bo vdeležilo občnega zbora, tem boljše bode, zatorej naj se izvoli pa za to tudi pravi čas.

Iz Žitnja v Istriji. (Spominek in zadušbina pokojnemu Antonu Banu, župniku v Boljunu. Slana. Vojska.) Ker si, dragi „Slovenec“ že dvakrat dopis od nas dragovoljno sprejel in nam svojo zadovoljnost pokazal, prosimo te, če se ti vredno sdi, tudi še tretjokrat nekoliko vrstic dobrovoljno sprejeti. Omenjeni g. pokojni župnik bil je iskren Slovenec iz Kranjske doma, rojen v vasi „Zburra“, imenovani, iz fare sv. Marjete pod okrajno sodnijo Mokronoško (Nassenfusa), tri ure od novega mesta. Previdnost božja mu je odločila duhovništvo v tržaški škofiji, da postane goreč duhoven pastir svojim bogoljubnim ovčicam, kterim je delil o vsaki priliki hrano duševno in telesno, da bi pokrepčal njihova pobita srca.

On je bil človek bistrega uma, vedrega lica in neprestrašenega srca, ki je vedel tuge z drugimi deliti in sprejemati, z eno besedo: on je bil pravi, dobri in pobožni duhovni oče svojih faranov. Zato so ga pa

tudi vsi ljubili, kmetje kakor tudi vsi gospodje duhovni in posvetni, da še zdaj ne morejo pokojnega pozabiti, ker je bil v resnici mož vsem drugim na izgled.

Na znamenje ljubezni so mu duhovniki 14. maja tega leta na pokopališču v Boljunu, kjer pokojni gospod že peto leto počiva, spominek postavili za neumrjočo slavo njegovega blagega delovanja na duhovnem polju.

Iz ljubezni do pokojnega gospoda so premlotljivi tržaški škof prvi darovali 10 gold., potem pa po škofiji drugi milosrdni gg. duhovniki. Na toti dan 14. maja je bila najprej za pokojnega gospoda slovesna velika črna maša in pridiga na pokopališču, ktero je gospod Anton Micetič, župnik iz Roča blizo Buzeta tako omiljeno govoril, da so gospodje duhovniki, katerih je 15—20, kakor tudi veliko drugih poslušalcev nazočnih bilo, bili vsi ginjeni do solz. Pokojni gospod je služil 7 let za kaplana, potem je bil dve leti za farnega opravitelja (administratorja), kakor župnik v Boljunu pa 18 let. Umrli je 27. julija 1861 v 56. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

23. maja nam je slana večidel trto, fižol, turšico in korun (krompir) posmodila, životni sok izpila, in samo suho perje pustila, kakor kadar je zvižajna lisica z drvesa petelina izmamila, ga oskubila, mu kri izpila, meso pojela in same kosti pustila.

Druga bolj huda slana pa nam bo zdaj vojska, ktera nam tu od zapadne in južne strani najbolj grozi. V Pulji in Rovinju je zdaj več vojakov, kakor pa domačih prebivavcev! Iz Pulja, kjer so velike terdnjave, sliši se k nam večkrat gromenje topov. Bog hotel in sreča junaška, da bi naši avstrijski vojaki več slane imeli, kakor je nje po polju padlo, da bi jo sovražniku tako prežarko zasolili, da bi za vselej dosti imel. Jaz upam in prosim tudi Boga, da bi se tako zgodilo!

Brhovski kruc m/p.

Bojne priprave.

Priprave za vojsko se delajo neprenehoma. Pa je tudi prav, ker je vojska gotova. Vse upanje, ki ga je svet stavil na pariško konferencijo, zginilo je skorej popolnoma. Toliko pa so vendar pridobili, da so se med tem časom prav dobro za vojsko pripravili in lahko zdaj vsaki čas prva puška počii. — Benedek ima še vedno glavni stan v Olomucu in ga neki ne misli tako hitro premeniti. Ali težko bo to dolgo terpelo. Tam obiskuje pridno v okolici nastanovljene vojake in je povsod v navdušenjem sprejeman. — Tudi Krakov se uterjuje. V ta namen se bo v predmestjih in okolici več sto hiš pöderlo. So jih že zaznamovali in menda tudi že cenili. — Na mejah se povsod spet potni listi pregledujejo. — Za armado se zdaj 300.000 parov čevljev potrebuje. Bili so tudi že zategadel oskerbljevalci na Dunaj poklicani in za svet vprašani, kako da bi mogli najhitrejši toliko čevljev narediti. Par se zdaj plačuje po 4 gld. 90 kr. V Bernu jih menda največ naredé. Še celo na mašino bi jih radi delali, da bi delo hitreji izpod rok šlo, ali naše usnje ni menda zato, kakor je n. pr. francosko. — Na Šleskem je že velika draginja. Tako je v mestu Frankstadt cena mesu od 4 na 14—16 kr. poskočila. Tudi na Českem, Moravskem in Šleskem se pripravljajo močno na černo vojsko. Vse se vnema zoper Pruse. Ravno tako je tudina Tiroljskem vse za černo vojsko pripravljeno. V Meranu se zbere 20.000 tacič brambovcev, ki so za naskok namenjeni. Deželni strelci so 1. t. m. stražo na cesarskem dvoru prevzeli. — V Veroni biva zdaj tudi nadvojvoda Rainer, ki z Albrehtom vred v gradu, Vecchio imenovanem, stanuje. Albreht je neki jako priden

in začenja pisati že na vse zgodaj. Ob 3 popoldne je kosilo, h kateremu je navadno katic 20 oseb povabljenih. Uradniki v Benetkah dobé plačo za 3 mesece naprej, da se morejo lože s potrebnim živežem preskerbeti. Deželna vlada je tam prepovedala, da ne sme nihče brez dovoljenja gosposke čez mejo. — Kdor se zoper to pregreši, kaznovan bode po postavih. Staršem, varhom in duhovnikom je posebno zaukazano, naj dobro pazijo na svoje ljudi, da je kdo čez mejo ne pobriše. Pa bode težko kaj prida pomagalo, ker Lahi le preradi čez mejo gledajo in — vhaajo.

Pruska armada je zdaj vsa sklicana in šteje 432½ batalijona pešcev, 321 škadron konjikov, 1086 topov, 72 topničarskih kompanij in 9 pionirskih batalijonov. Tako velike armade ni Pruska še nikdar na nogah imela! 6000 mož s 40 topovi je pride v mejno mesto Liebau, kjer je zdaj vse polno vojakov. En sam kupec jih ima 400 nastanjenih, konj pa 77! Šlesko ima zdaj nad 200.000 vojakov, in drugih 100.000 lahko koj iz bližnjih krajev pritegne. Zategadel je pa tudi že velika draginja nastopila. Vse se je podražilo.

Italijanska vlada je ukazala dva batalijona planinskih lovcev napraviti, ki se pridružijo Garibaldijevi armadi. Tudi 1 škadrono konjikov so mu dovolili. Že dalj časa se je pisalo, da je Garibaldi svoje dozdanje bivališče na otoku Capreri zapustil in v Florencijo ali pa v Genuo prišel; ali do zdaj se še ni poterdila ta novica. Tudi to bo javeljne res, da je imeniten zdravnik dr. Nelaton o G. rekel, da ni več za vojsko, kar je pri Aspromonti ranjen bil, in so ga neki preslabo ozdravili. Armada prostovoljcev zdaj šteje 64.000 m. En oddelek laškega brodovja že ladija sem in tje po jadranskem morju. Skorej bomo kaj slišali.

Švajca tudi napravlja armado, ki bode 200.000 mož imela. Viši poveljnik je polkovnik Aubert, ker se je zavolj svoje starosti general Dufour tej časti odpovedal.

Račun dohodkov in stroškov za Slomšekov spominek.

Skupina prejšnjega računa 1550 gld. 56 kr. dva cesarska zlata in en križast tolar; nadalje so darovali sledeči gospodje: Kovačić Jožef kanonik v Trstu 10 gld., Vucela Izidor župnik na Štermcu 1 gld., Majhar J. župnik v Gozdanjah 1 gld., Pečnik Janez župnik v Podgorjah 1 gld., Skarbina Jož. župnik v Domačalah 1 gld., Treiber Franc župnik pri sv. Jakopu 2 gld., Tomašič Matija dekan v Rožoku 1 gld., Smeričnik Boštjan župnik na Žihpoljah 3 gld., Globočnik Franc župnik pri sv. Jurju pod Tabrom 5 gld., Jeriša Luka kaplan tam 5 gld., Žličar Franc kaplan v Braslovičah 5 gld., Pavša kaplan pri sv. Petru pri Mariboru, Ozmeč kaplan tudi tam, vsaki 5 gld., Sumper Janez župnik en križast tolar, Kuhler Tomaž učitelj eno dvajsetico, Kuhlar Ana krečmarica 3 dvajsetice vsi v Skočidolu; Marinčič Anton in Andrej ½ križastega tolarja in eno dvajsetico, Vuherer Luka župnik pri sv. Miklavžu 3 dvajsetice, Čuš Janez kaplan v Lučah en križast tolar. Laška dekanija 71 gld. 75 kr. Gosp. Pirc korvikar in stolni kooperator nabral in poslal 22 gld. 50 kr. želi sledeči popravek prejšnjega računa: Ne gospodičina Hladnikova, ampak Frančiška Hladnik kuharica v Gorici 2 gld., ne Maton Božidar, ampak č. g. Madon Blaž, župnik v Šempasu je dal en gold. v novič ker je bil že prej enega po zg. „Danici“ poslal, ko je bil g. Matej Pirc korvikar in stolni kooperator svojih pet goldinarjev v omenjeni namen daroval — Videmska dekanija 66 gld. 50 kr. Idrijska dekanija 22 gld. Skupina dohodkov mese a maja 227 gld. 75 kr. Stroški za poštnino 1 gld. 41 kr., tedaj še ostaja

ta mesec čistih dohodkov 226 gld. 34 kr. 2½ križasta tolarja in 8 dvajsetic. Skupnina vseh dohodkov 1776 gld. 90 kr., dva cesarska zlata, 3½ križ. tol. in 8 dvajsetic.

Opazka: Imena posameznih dariteljev Laške Videmske in Idrijske dekanije in zbirke gosp. Pirc se bodo kasneji označila. Daritelji prejšnjega računa: V Ljubljanski dekaniji so darovali sledeči gospodje: Potočnik Janez 2 gld., Šranc Stane 5 gld. oba v Brezovici; Kajdiž Tomaž 1 gld., Vidmar Janez 1 g. oba na Dóbrovi; Prijatelj Štefan pri sv. Katarini 1 gld., Malneršič Jož. na Šmarjni gori 1 gld., Namre Anton župnik v Smartinu. Malneršič Jož. kaplan tam vsak 1 gld. Mali Vatroslav pri D. M. na Polju 1 gld., Zupin Jožef župnik v Černuči 1 gld., Ravnikar župnik v Rudniku 1 g., Drobnič Andrej pri sv. Petru v Ljubljani 1 gld., Toman Janez tudi tam 1 gld., Tomec Davorin tudi tam 1 gld. Gostiša J. 1 gld., Karun Franc 2 gld., oba v Ljubljani; Peterlin Ant. na Igu 1 gld. V Loški dekaniji so darovali gg.: Pintar Anton župnik v zalem Logu 2 gld., Skul Valentin kaplan v Selcih 1 gld., Remie Primaž župnik v Loki, Rome F. ravnatelj, Jeriha M. Kapl., Hervat Mihael katet, Vidmar Jožef kaplan, Pavlič Andrej lokalist pri sv. Lenartu, Možina Janez v Javorji, Globočnik v Poljanah, vsaki 1 gld., Rožič Alojzi, Bernu J., oba v Poljanah vsaki 50 kr., Zagoda Janez na Tratah, Dolinar Franc v Leksovcu, Ulčar Blaž v novi Oslici, Slibar Mart. v stari Oslici, vsak 1 gld.; Kramer Franc dekan v stari Loki 2 gld. — V Leskovski dekaniji so darovali gg.: Polak Edv. dekan 5 gld., Vovk Janez 1 gld., Zupan Miha 2 gld., Zagorjan Martin 50 kr., Vatroslav 60 kr., vsi v Leskovicu. Albreht Leopold, Bogolin Miha, oba v Studencu, vsak 50 kr., Tavčar Anton 2 gld., Železnik Janez 1 gld., Šarabon Valent 50 kr., vsi na Raki. Gašperlin Kašper župnik v Bučki 1 gld., Grablovic Jož. župnik pri sv. Jerneju 1 gld., Lesjak Janez v Kostanjevici 3 gld., Markič Matija in Vovk Janez župnik pri sv. Križu, Rebič Francin Štrukel, oba v Čatežu, vsak 50 kr. Zajec Andrej v vel. Dolini 60 kr. — V novomeški dekaniji so darovali gg. Arko Jernej 5 gld., Jelovšek Franc 1 gld., Svetličič Matevž 1 gld., Meterc Andr. 2 gld., Kuhel Matija 1 gld., vsi v Novem mestu. Mejač Anton 2 gld. Krese Jožef 1 gld., oba v Šmihelu. Bačnik Janez v Prečni, Martinc v Bavtovasi, Skrabec v Toplicah, Gruden Jaka podžupnik v Poljenicah, vsak 1 gld., Orešnik Jož. v Mehovem 1 gld. 20 kr. Verščaj Janez v Stopičah, Turk Štefan v Brusnicah, Skala Jakop pri sv. Merjeti, Hoenigman Peter tudi tam, Jerin Jakop pri beli crkvi, Rome Jožef pri sv. Petru, Rešek Peter v Mirnipeči, vsak 1 gld. (Dalje prihodnjič).

V Mariboru 1. junija 1866.

Matija Prelog,
denarničar.

Cena svínca.

Po najnovejši naredbi fin. ministerstva velja v Plajberzi cent poskusnega svínca 16 gld. 25 kr., navadnega pa 15 g. 75 kr. Kdor vzame na enkrat 20 centov, pusti se mu 1 odstotek, pri 50 c. 2 %, pri 100 c. 3 % plače. Če kup znaša 500 gld., plača se za 1½ % manj.

Dunajska borska 8. junija 1866.

5% metalike	53.25
5% nacional	58.75
1860 derž. posoj	68.80
Bankine akcije	647.—
Kreditne	122.30
London	134.75
Novi zlati	6.44
Srebro	135.50